

29. 2. 2024
RSV KPOV, Praha

REVIZE SMĚRNICE O ČIŠTĚNÍ MĚSTSKÝCH ODPADNÍCH VOD

MGR. TOMÁŠ GREMLICA

DŮSLEDKY PLNĚNÍ CÍLŮ SMĚRNICE

- Směrnice Rady 91/271/EHS ze dne 21. 5. 1991 o čištění městských odpadních vod (Urban Waste Water Treatment Directive – UWWTD) vstoupila v platnost před 33 lety.
- Více či méně efektivní prosazování požadavků směrnice v praxi vedlo k významnému snížení obsahu znečišťujících látek ve vypouštěných, vyčištěných odpadních vodách.
- Podle analýz Evropské komise má být v současnosti 98 % odpadních vod v EU efektivně shromažďováno a odváděno a 92 % náležitě čištěno.
- Pro revizi směrnice byly uváděny tyto důvody:
 - Zbývající znečištění produkované především aglomeracemi pod 2000 EO;
 - Nedostatečné sladění směrnice s cíli politiky EU v oblasti Zelené dohody (EU Green Deal);
 - Nedostatečná a velmi rozdílná úroveň managementu VH v jednotlivých členských státech;
 - Nedostatečné sladění směrnice s aktuálními poznatky vědy a s technologickým vývojem;
 - Nové problémy (mikropolutanty, epidemické a pandemické faktory v odpadních vodách, EPR).

POSTUP REVIZE SMĚRNICE

- V roce 2019 bylo dokončeno podrobné hodnocení směrnice v rámci programu REFIT, které Evropská komise publikovala.
- Dne 26. 10. 2022 zveřejnila Evropská komise návrh revize směrnice Rady 91/271/EHS ze dne 21. 5. 1991 o čištění městských odpadních vod, včetně rozsáhlé dopadové studie.
- Text směrnice byl rozšířen z původních 20 článků a 3 příloh na 35 článků a 8 příloh a Evropská komise v návrhu požádala o pravomoc pro vydání celkem 16 předpisů v přenesené pravomoci (delegated acts).

POSTUP REVIZE SMĚRNICE

- Jednání Pracovní skupiny Rady J.I pro životní prostředí zaměřené na návrh revize směrnice Rady 91/271/EHS o čištění městských odpadních vod bylo zahájeno za českého předsednictví **4. 11. 2022**.
- Do **7. 2. 2024** se postupně za švédského, španělského a belgického předsednictví uskutečnilo 15 jednání Pracovní skupiny Rady J.I pro životní prostředí.
- Dne **16. 3. 2023** projednala Rada ministrů životního prostředí (ENVI) politické souvislosti a důsledky návrhu revize směrnice Rady 91/271/EHS o čištění městských odpadních vod.
- ES PRES na základě připomínek členských států zpracovalo kompletní text směrnice o čištění městských odpadních vod, který byl následně projednán Radou ENVI dne **16. 10. 2023** v Lucemburku a byl schválen většinou členských států jako obecný přístup. Obecný přístup neschválilo Estonsko, Bulharsko a Maďarsko.

POSTUP REVIZE SMĚRNICE

- V Evropském parlamentu byl návrh revize UWWTD postoupen Výboru pro životní prostředí, veřejné zdraví a bezpečnost potravin (ENVI), který jmenoval **Nilse Torvaldse** (Renew Europe, Finsko) zpravodajem.
- Evropský hospodářský a sociální výbor vydal své stanovisko k návrhu dne **22. 2. 2022** a Výbor regionů vydal své stanovisko k návrhu dne **5. 7. 2023**.
- Evropský parlament přijal svůj mandát dne **5. 10. 2023**.
- Pracovní skupina Rady J.I pro životní prostředí prozkoumala pozměňovací návrhy Evropského parlamentu na svém zasedání dne **14. 11. 2023**. Uskutečnilo se také dvanáct technických schůzek na tripartitní úrovni.

POSTUP REVIZE SMĚRNICE

- ☛ Dne **21. 11. 2023** konal první trialog s Evropským parlamentem, o kterém byl COREPER informován dne **29. 11. 2023**.
- ☛ Na druhém jednání politického trialogu, které se konalo dne **29. 1. 2024**, se BE PRES podařilo dosáhnout finální dohody s Evropským parlamentem.
- ☛ Dne **2. 2. 2024** se uskutečnilo jednání COREPER ke shrnutí trialogu.
- ☛ Dne **7. 2. 2024** na Pracovní skupině Rady J.I pro životní prostředí byly členské státy informovány o probíhajících technických jednáních k dokončení textu revize směrnice a o podrobnostech dosažené dohody s Evropským parlamentem.

ZÁSADNÍ PROBLÉMY REVIDOVANÉ SMĚRNICE VNÍMANÉ ČS EU

- Rozšíření působnosti směrnice na aglomerace na **1 000 EO** (původní návrh Evropské komise), resp. na **750 EO** (návrh Evropského parlamentu), resp. na **1 250 EO** (návrh obecného přístupu Rady ENVI).
- Terciární čištění – snižování množství N a P v odpadních vodách.
- Energetická neutralita čistíren městských odpadních vod.
- Opětovné využívání vyčištěných odpadních vod, mj. i k závlahám v zemědělství.
- Využívání kalů z čistíren městských odpadních vod.
- Kvartérní čištění – snižování množství mikropolutantů.
- Nereálné termíny a extrémně vysoké náklady.

PŘÍKLADY DOSAŽENÝCH KOMPROMISŮ

● Článek 5 odst. 2 písm. b):

- OBECNÝ PŘÍSTUP: *odlehčení kanalizace představuje více než 3 % ročního zatížení odváděných městských odpadních vod;*
- FINÁLNÍ KOMPROMIS: *přepad dešťových vod představuje více než 2 % ročního zatížení shromážděných městských odpadních vod.*

● Článek 7 odst. 1 - terciární čištění podle přílohy I části B tabulky 2:

- OBECNÝ PŘÍSTUP: *do **31. 12. 2035** splní požadavky **50 % ČOV** s kapacitou 150 000 EO a více;*
- FINÁLNÍ KOMPROMIS: *do **31. 12. 2033** splní požadavky **30 % ČOV** s kapacitou 150 000 EO a více;*
- OBECNÝ PŘÍSTUP: *do **31. 12. 2040** splní požadavky **100 % ČOV** s kapacitou 150 000 EO a více;*
- FINÁLNÍ KOMPROMIS: *do **31. 12. 2036** splní požadavky **70 % ČOV** s kapacitou 150 000 EO a více.*

PŘÍKLADY DOSAŽENÝCH KOMPROMISŮ

● Článek 9 odst. 1 písm. a) – kvartérní čištění + systém EPR:

- OBECNÝ PŘÍSTUP: *producenti budou hradit **100** % nákladů na splnění požadavků čl. 8;*
- FINÁLNÍ KOMPROMIS: *producenti budou hradit minimálně **80** % nákladů na splnění požadavků čl. 8.*

● Článek 11 odst. 2 – energetická neutralita ČOV:

- OBECNÝ PŘÍSTUP: *nákup energie z externích **obnovitelných** zdrojů max. do výše **30** %;*
- FINÁLNÍ KOMPROMIS: *nákup energie z externích **nefosilných** zdrojů max. do výše **35** %;*
- OBECNÝ PŘÍSTUP: *do **31. 12. 2040** splní požadavky **60** % **ČOV** s kapacitou 10 000 EO a více;*
- FINÁLNÍ KOMPROMIS: *do **31. 12. 2040** splní požadavky **70** % **ČOV** s kapacitou 10 000 EO a více.*

DALŠÍ POSTUP LEGISLATIVNÍHO PROCESU

- Předložení finální dohody COREPERu I k analýze a schválení **1. 3. 2024**.
- Schválení dohody na výboru ENVI Evropského parlamentu.
- Předložení textu právníkům lingvistům k připomínkám a příprava všech jazykových verzí a jejich připomínkování.
- Předložení návrhu ke schválení plénu Evropského parlamentu.
- Schválení Radou Evropské unie (většinou již jen jako bod bez diskuze).
- Vyhlášení v úředním věstníku Evropské unie.

**DĚKUJI
ZA POZORNOST**

Mgr. Tomáš Gremlica, e-mail: tomas.gremlica@mze.cz, tel.: 221 812 472